

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Regelgeving wegwerpbekers en -bakjes

Supermarkt,
detailhandel en kiosk

Voor de supermarkt, detailhandel en kiosk gelden regels voor het gebruik van wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten. In deze factsheet informeren we je over deze regels en wat die voor jou en je klanten betekenen.

Regels voor de supermarkt, detailhandel en kiosk

Je moet een extra bedrag rekenen voor eten en drinken dat verpakt zit in wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten. In sommige gevallen moet je klanten ook een herbruikbaar alternatief aanbieden. Denk hierbij aan herbruikbare bakjes of bekers die klanten later, na gebruik, weer terug kunnen brengen. Of geef klanten de mogelijkheid om zelf een beker of bakje mee te nemen (*bring your own*).

Grote kans dat jouw wegwerpbeker plastic bevat

De regels gelden als een wegwerpbeker of -bakje helemaal of voor een gedeelte van plastic is gemaakt. Veel bekers en bakjes die eruitzien alsof ze van karton zijn, bevatten een plasticlaagje om ze water- en vetafstotend te maken.

Let op: een verklaring of certificaat dat een product 'plasticvrij' is, betekent niet altijd dat dit echt zo is. Het is de verantwoordelijkheid van de producent of importeur van een verpakking om te bepalen of een verpakking wel of niet onder de regels valt. Hiervoor is vaak technische kennis en een chemische analyse van de verpakking nodig. Laat je goed informeren door jouw leverancier.

Richtbedragen voor prijzen en verwerking in de kassa

In de regels staan richtbedragen voor het beprijzen van wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten. Hier mag je van afwijken:

- € 0,25 voor een beker;
- € 0,50 voor een maaltijd, die kan bestaan uit meerdere bakjes;
- € 0,05 voor bakjes met een eenpersoonsportie groente, fruit, yoghurt, beleg of saus.

De meerprijs voor een beker en bakje dat plastic bevat, moet apart op de bon worden vermeld. Voor de duidelijkheid adviseren we om het op de kassa aan te slaan als "plastic product" of meer specifiek als "plastic beker" en "plastic bakje".

Let op: de regels worden aangepast. Straks hoeven klanten geen meerprijs meer te betalen voor plastic wegwerpbekers en -bakjes voor onderweg. Houd www.minderwegwerpplastic.nl in de gaten voor actuele informatie over de aanpassing van de regelgeving.

Welke bekens en bakjes vallen onder de regels?

Wel:

- Wegwerpbekers en bakjes die plastic bevatten, waaronder:
 - Bioplastic.
 - Toegevoegde polymeren om ze water- of vetafstotend te maken.
 - Producten met een plasticvrij logo. Dit logo sluit het product niet uit van de regelgeving.

Voor wegwerpbakjes geldt aanvullend:

- Het gaat om voedsel dat gereed is voor consumptie en niet verder bereid hoeft te worden.
- Bakjes met voorverpakte etenswaren: alleen eenpersoonsporties.
- Bakjes die ter plekke worden gevuld: geen volumegrens.

Niet:

- Herbruikbare bekens en bakjes, ook als ze uit plastic bestaan.
- Flexibele voedselverpakkingen, zoals zakjes, folies en wikkels.
- Plasticvrije materialen, zoals hout of papier waar geen plastic aan is toegevoegd.

Tip: Ben je benieuwd welke bekens en bakjes er precies onder de regels vallen? Download het [Afwegingskader Regelgeving kunststofproducten voor eenmalig gebruik](#) voor verdere toelichting en voorbeelden.

Voorverpakt eten en drinken

In de detailhandel, bijvoorbeeld bij een bakker, slager of groenteboer, betaalt een klant extra voor wegwerpbekens en -bakjes met voorverpakte dranken en eenpersoonsporties eten. Dit geldt voor eten en drinken dat rechtstreeks uit de verpakking kan worden gegeten of gedronken. Denk hierbij aan een beker zuivel, een bakje met een maaltijdsalade, een voorverpakte ijskoffie of een eenpersoonsbakje groente, fruit, snack of ijs. De regels gelden niet voor bekens en bakjes met voorverpakt eten of drinken dat klanten nog verder moeten bereiden. Denk hierbij aan opwarmen van magnetron-maaltijden, koken of braden. Schillen en wassen van groente en fruit – zoals een portie snoepgroente in een vormvaste verpakking – wordt niet gezien als verdere bereiding.

Ter plekke bereid en verpakt eten en drinken

Is er een uitgiftepunt waar eten en drinken op bestelling wordt bereid en verpakt om mee te nemen, bijvoorbeeld voor een koffie to-go, vers belegd broodje, salade of sushi? Hiervoor geldt dat je klanten extra moeten betalen voor wegwerpbekens en -bakjes die plastic bevatten. Ook moet je je klanten daarnaast een herbruikbaar alternatief aanbieden.

Denk hierbij aan herbruikbare bekens of bakjes die klanten later, na gebruik, weer terug kunnen brengen. Of je accepteert dat klanten een eigen beker of bakje meenemen (*bring your own*). Dit is dus een verschil met voorverpakt eten of drinken. Daarbij hoeft je je klanten geen herbruikbaar alternatief aan te bieden. Deze regels gelden ook voor het gebruik van zelfbedieningsautomaten.

Lees in het [praktijkvoorbeeld van de NS](#) hoe zij reizigers stimuleren om een eigen beker mee te nemen.

Tip: wil je weten hoe je *bring your own* achter de toonbank goed organiseert? Download het [Bring your own informatieblad](#).

Ter plaatse eten en drinken

Kunnen klanten op locatie eten of drinken kopen en eten of drinken ze het ook ter plaatse, bijvoorbeeld aan een tafel, terras of bar? Dan gelden de regels voor consumptie ter plaatse. Je mag klanten dan geen wegwerpbekens en -bakjes die plastic bevatten aanbieden. Maak gebruik van herbruikbaar servies dat klanten na gebruik weer kunnen inleveren. Meer weten over de regels voor consumptie ter plaatse? Bekijk de factsheet voor horeca op de [webpagina voor horeca](#).

Hoe zit het met producten van bioplastic?

Ook bekens en bakjes gemaakt van bioplastic vallen onder de regels. Bioplastic is biologisch afbreekbaar plastic of plastic van hernieuwbare grondstoffen (biobased). Dit soort plastic is doorgaans ook schadelijk voor het milieu als het in het zwerfafval terecht komt.

Hoe duurzaam is hergebruik?

Over het algemeen geldt dat hergebruik beter is voor het milieu. Wel moet een herbruikbare beker of verpakking vaak worden gebruikt. Een beker is bijvoorbeeld milieuvriendelijker als deze tussen de 6 en 60 maal gebruikt wordt.¹ Het verschil zit hem onder meer in het materiaal waarvan de herbruikbare beker is gemaakt en de manier waarop de herbruikbare beker wordt schoongemaakt.

Hoe worden de regels gehandhaafd?

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) ziet erop toe dat bedrijven, organisaties en supermarkten zich aan de regels houden. Door signalen te verzamelen, informatie te geven en te waarschuwen waar nodig. Op basis van de verzamelde informatie treedt de ILT handhavend op, bijvoorbeeld door een last onder dwangsom op te leggen.

¹ [Impact wegwerpproducten en hun alternatieven](#), CE Delft, pagina 24 tabel 5

Europese richtlijn

De maatregelen zijn onderdeel van een groter geheel. Ze komen voort uit de Europese richtlijn Single Use Plastics (SUP). Het doel? De impact van wegwerpplastic op het milieu verminderen en meer plastic hergebruiken en recyclen. Sinds juli 2021 mogen plastic wegwerpartikelen zoals rietjes, bestek, borden, wattenstaafjes en ballonstokjes niet meer op de markt worden gebracht. En sinds januari 2023 is de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) ingevoerd. Dit houdt in dat producenten van plastic wegwerpproducten meebetalen aan het opruimen van zwerfafval. Zwerfafval is een breed maatschappelijk probleem. Met de hele keten van producenten, ondernemers en consumenten kunnen we dat probleem aanpakken.

Meer weten?

Op www.minderwegwerpplastic.nl vind je meer informatie over de regelgeving. Volg de [regelhulp](#) om na te gaan welke regels van toepassing zijn op jouw situatie en welke opties er zijn om hieraan te voldoen.

Antwoorden op veelgestelde vragen

Hieronder vind je de antwoorden op veelgestelde vragen van de supermarkt, detailhandel en kiosk.

Hoe zit het met voedselveiligheid bij *bring your own*?

Je bent als ondernemer verantwoordelijk voor de voedselveiligheid van het product dat je verkoopt aan je klanten. Bij *bring your own* is de klant verantwoordelijk voor het meenemen van een (optisch) schone en onbeschadigde beker of bakje. Als dit niet het geval is, mag je de beker of het bakje van je klant weigeren.

Is koffie uit een koffieautomaat in een supermarkt consumptie voor onderweg of ter plaatse?

Gratis koffie uit een koffieautomaat die in een supermarkt staat, valt onder de regels voor consumptie ter plaatse. Deze (gratis) koffie mag niet worden uitgegeven in wegwerpbekertjes die plastic bevatten. Er moet gebruik worden gemaakt van een herbruikbaar alternatief.

Betaalde koffie uit een koffieautomaat vóór de klapdeurtjes van een supermarkt valt onder de regels bij consumptie voor onderweg. Krijgt je klant deze koffie in een wegwerpbeker die plastic bevat? Dan moet er een meerprijs betaald worden. Daarnaast moet er een herbruikbaar alternatief beschikbaar zijn, zoals een retourneerbare koffiebeker of het accepteren van een meegenomen beker door de klant (*bring your own*).

Let op: de regels worden aangepast. Straks hoeven klanten geen meerprijs meer te betalen voor plastic wegwerpbekers en -bakjes voor onderweg. Houd www.minderwegwerpplastic.nl in de gaten voor actuele informatie over de aanpassing van de regelgeving.

Waarin zit het precieze verschil tussen ‘voorverpakt’ en ‘ter plekke bereid en verpakt’?

Als je klant iets bestelt, is er sprake van ‘ter plekke bereid en verpakt’. Als een klant iets koopt wat al is verpakt en in het schap of in de vitrine ligt, dan is het ‘voorverpakt’. Voor voorverpakte producten in plastic wegwerpbekers en -bakjes geldt dat een klant hier extra voor moet betalen. Voor ter plekke bereide en verpakte producten in plastic wegwerpbekers en -bakjes geldt dat een klant hier extra voor moet betalen én dat er een herbruikbaar alternatief beschikbaar moet zijn. Of een klant mag een eigen beker of bakje meenemen (*bring your own*).

Tip: Bekijk de [webpagina voor supermarkt, detailhandel en kiosk](#). Hier vind je antwoorden op veelgestelde vragen. En lees je hoe anderen de overstap naar hergebruik hebben gemaakt.